

Sipoon kunta
Valmiussuunnitelma
Yleinen osa

Sipoon kunnan johtoryhmä

14.2.2022

SISÄLLYS

Varautumisen ja valmiussuunnittelun tarkoitus ja tavoitteet	s. 3
Lainsäädäntö ja ohjeet	s. 4
Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaiset uhkamallit	s. 4
Valmiussuunnittelun rajaus	s. 4
Alueelliset ja kunnalliset uhka-arviot sekä riskien arviointi	s. 4
Painopisteet varautumisen kehittämisessä ja toimenpideohjelma	s. 5
Valmiussuunnittelun vastuut	s. 5
Johtamisjärjestelmä normaalioloissa	s. 5
Kunnan varautumissuunnittelun ja poikkeusolojen johtoryhmä	s. 5
Suunnitteluprosessi ja suunnitelmien ajantasaisuus	s. 5
Valmiussuunnitelmien tehtäväalueet	s. 6
Yleinen osa	s. 6
Toimialojen suunnitelmat	s. 6
Keskushallinnon valmiussuunnitelma	s. 6
Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat	s. 6
Teknisen toimen valmiussuunnitelma	s. 7
Sivistystoimen valmiussuunnitelma	s. 7
Valmiussuunnittelun resurssit ja kustannukset	s. 8
Valmiussuunnitelmien säilyttäminen ja käytettävyys	s. 8
Varautumiskoulutus ja harjoitukset	s. 8
Varautumisvelvoitteiden huomioiminen sopimusperusteisessa palvelutuotannossa	s. 8
Yhteistoiminta varautumisessa kunnan ulkoisten tahojen kanssa, suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittaminen	s. 8
Häiriötilanteen hallinnan tavoitteet ja keskeiset tehtävät	s. 9
Kunnan johdon ja avainhenkilöstön hälyttämisen ja informointijärjestelyt sekä tilanteen johtamisen käynnistäminen	s. 9
Välineet	s. 9
Toimitilat	s. 10
Yhteystietojen ajantasaisuus ja päivitys	s. 10
Sijaisuudet	s. 10
Luottamushenkilöelinten informointi	s. 10
Johtaminen ja tilannetietoisuus	s. 10
Kriisiviestintä	s. 11

Varautumisen ja valmiussuunnittelun tarkoitus ja tavoitteet

Varautuminen on osa kokonaisturvallisuuden hallintaa ja samalla osa kokonaisvaltaista riskienhallintaa. Turvallisuuden hallinnan integroiminen organisaation normaaliin toimintakulttuuriin varmistaa, että siitä tulee myös osa hyvää hallintotapaa.

Käytännössä varautumisella tarkoitetaan toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa tilanteissa. Varautumisen tavoitteena on pyrkiä ehkäisemään ennalta häiriö- ja kriisitilanteiden syntyminen sekä toisaalta luoda edellytyksiä häiriötilanteiden ja niiden seurausten hallintaan.

Kunnan valmiussuunnittelun taustalla on Valtioneuvoston periaatepäätös Yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta (PLM/2017/58). Sen mukaan yhteiskunnan elintärkeiksi toiminnoiksi on määritelty mm. sisäinen turvallisuus, talouden ja infrastruktuurin toimivuus, väestön toimintakyky ja palvelut sekä henkinen kriisinkestävyys.

Kunnan yleisen valmiussuunnitelman ja siihen liittyvien eri toimialojen valmiussuunnitelmien tarkoituksena on ohjata kunnan toimintaa siten, että edellä mainitut Yhteiskunnan turvallisuusstrategian tavoitteet täytetään. Käytännössä tämä tarkoittaa vaatimusta siitä, että palvelutuotanto kyetään kaikissa olosuhteissa turvaamaan mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, että kunnan elintärkeiden toimintojen ylläpito eri turvallisuustilanteissa kyetään turvaamaan.

Kunnan tehtävänä on valmiussuunnittelun ja muiden etukäteen tehtävien varautumisvalmistelujen avulla varmistaa, että pystytään huolehtimaan kriittisestä palvelutuotannosta ja kunnan vastuulle kuuluvista muista varautumis- ja väestönsuojelutehtävistä sekä niiden edellyttämästä yhteistoiminnasta muiden kuntien ja eri viranomais- sekä yhteistoimintatahojen kanssa kaikissa turvallisuustilanteissa.

Turvallisuustilanteita ovat normaaliolot, häiriötilanteet, poikkeusolot sekä näiden eri tilanteiden aikana ilmenevät erityistilanteet. Suunnittelun lähtökohtana on, että normaaliajan palvelutuotanto kyetään turvaamaan mahdollisimman pitkään eri turvallisuustilanteissa.

Valmiussuunnittelun ja varautumisen perustana on normaaliolojen organisaatio- ja johtamisjärjestelmät, joita kulloisenkin tilanteen ja säädösten edellyttämällä tavalla laajennetaan tai supistetaan.

Valmiussuunnittelun lähtökohtana on että, kunnat ja kuntayhtymien eri toimialoista vastaavat virastot ja laitokset ovat tehtäväalueensa, keskinäisen työnjakonsa ja kuntia koskevan lainsäädännön mukaisesti velvollisia osallistumaan pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun (VN asetus pelastustoimesta 787/2003, 6§, kohta 16).

Sosiaali- ja terveysturvalliset ja hallinnonalan laitokset vastaavat niitä koskevissa säädöksissä määrätyn työnjaon mukaisesti ensihoitopalvelun järjestämisestä sekä psykososiaalisen tuen palveluista ja onnettomuuden johdosta hätään joutuneiden huollosta ja majoituksesta (Pelastuslaki 379/2011, 46 §, kohta 5).

Lainsäädäntö ja ohjeet

Yleinen varautumisvelvoite on säädetty valmiuslain 12 §:ssä.

Lisäksi valmiussuunnittelua ja siihen liittyviä muita suunnitelmia, sekä niiden yksityiskohtia ohjaava eri hallinnonalojen erityislainsäädäntö sekä valtioneuvoston tai kunkin vastuuministeriön antamat asetukset, päätökset ja ohjeet.

Kukin toimiala vastaa siitä, että toimialan valmiussuunnitelma on laadittu ottaen huomioon ko. toimialan erityislainsäädäntö ja valtionhallinnon ohjeet.

Yhteiskunnan turvallisuusstrategian mukaiset uhkamallit

Valtioneuvoston vahvistamassa yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa on määritelty seuraavat uhkamallit:

- Voimahuollon vakavat häiriöt
- Tietoliikenteen ja tietojärjestelmien vakavat häiriöt
- Kuljetuslogistiikan vakavat häiriöt
- Yhdyskuntatekniikan vakavat häiriöt
- Elintarvikehuollon vakavat häiriöt
- Rahoitus- ja maksujärjestelmän vakavat häiriöt
- Julkisen talouden rahoituksen saatavuuden häiriintyminen
- Väestön terveyden ja hyvinvoinnin vakavat häiriöt
- Suuronnettomuudet, luonnon ääri-ilmiöt ja ympäristöuhkat
- Terrorismi ja muu yhteiskuntajärjestystä vaarantava rikollisuus
- Rajaturvallisuuden vakavat häiriöt
- Poliittinen taloudellinen ja sotilaallinen painostus
- Sotilaallisen voiman käyttö

Valmiussuunnittelun rajaus

Kunnan valmiussuunnittelulla vastataan ensisijaisesti edellä mainituista uhkamalleista kymmeneen ensimmäiseen uhkamalliin.

Valmiuslain 3 §:ssä on määritelty poikkeusolot. Kolmen viimeisen uhkamallin osalta on kyse valmiuslain ja puolustustilalain tarkoittamista poikkeusoloista, joihin varaudutaan tästä valmiussuunnitelmasta erillisellä poikkeusolojen suunnitelmalla.

Valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien käyttöönotosta päättää valtioneuvosto ja eduskunta.

Alueelliset ja kunnalliset uhka-arviot sekä riskien arviointi

Sipoon kunnan osalta on tehty alueellinen uhka-arvio sekä riskikartoitusraportti, jotka ovat **liitteinä 1 ja 2**.

Uhka-arvio on laadittu kunnan johtoryhmässä. Yhteinen uhka-arvio on pohjana tehtäväkohtaisille valmiussuunnitelmille sekä niiden yhteensovittamiselle. Yhteistä uhka-arviota täydentävät eri tehtäväalueiden uhka-arviot sekä mahdolliset toimintokohtaiset tarkemmat riski- ja haavoittuvuusanalyysit.

Uhka-arvio tarkistetaan ja päivitetään valtuustokausittain. Siihen tehtävät muutokset ja tarkistukset on otettava huomioon tehtäväkohtaisissa valmiussuunnitelmissa.

Painopisteet varautumisen kehittämisessä ja toimenpideohjelma

Kunnan turvallisuuden hallinnan ja varautumisen painopisteet määräytyvät palveluiden kriittisyysluokittelutyökalulla (Palko) tehtyjen arvioiden perusteella. Tavoitteena on keskittyä havaittuihin keskeisimpiin puutteisiin ja kehittämistarpeisiin.

Kunnan poikkeusolojen johtoryhmä vastaa varautumistoiminnan kehittämisestä ja siitä, että valmiussuunnitelmat sekä uhka- ja riskiarviot ovat ajan tasaiset. Näistä informoidaan kunnanhallitusta vuosittain riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selonteon yhteydessä.

Valmiussuunnittelun vastuut

Kunnan valmiussuunnittelun vastuiden jakautuminen noudattaa kunnan normaaliolojen vastuiden jakautumista.

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat kunnan riskienhallinnasta ja varautumisesta sekä niihin sisältyvästä valmiussuunnittelusta. Valtuuston vahvistaman hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää kaikkien valmiussuunnitelmien hyväksymisestä.

Kunnanjohtaja vastaa siitä, että kunnan johtoryhmä viestii henkilöstölle valmiussuunnittelun merkityksestä ja että kaikki esimiehet tiedostavat asiaan liittyvät vastuunsa osana riskienhallinnan kokonaisuutta.

Kullakin valiokunnalla on velvollisuus valvoa alaisensa osaston valmiussuunnittelun toteutumista.

Osastopäälliköt ovat vastuussa valmiussuunnittelun järjestämisestä ja ylläpitämisestä johtamallaan osastoilla. He vastaavat siitä, että osastolla on toimiva ja tehtäväalueensa kattava valmiussuunnitelma ja että henkilöstö on siitä tietoinen ja tehtäviinsä koulutettu.

Kukin esimies vastaa siitä, että johtamansa yksikön toiminta on suunniteltu myös häiriötilanteiden, poikkeusolojen sekä muiden erityistilanteiden varalta.

Osastojen väliset vastuut ja tehtävien jakautuminen osastojen välillä valmiussuunnitteluun liittyen on kuvattu kohdassa ”valmiussuunnitelmien tehtäväalueet” sekä **liitteessä 3** ”valmiussuunnittelun vastuut ja vastuuhenkilöt kuntakonsernissa”. Kukin osastopäällikkö vastaa suunnitelmien valmistelun yhteydessä siitä, että tarpeellinen osastojen välinen yhteensovittaminen eri osastojen tehtäväkohtaisten valmiussuunnitelmien välillä on tehty.

Johtamisjärjestelmä normaalioloissa

Kunnan johtamisjärjestelmä normaalioloissa on kuvattu **liitteessä 4**.

Kunnan varautumissuunnittelun ja poikkeusolojen johtoryhmä

Kunnanjohtaja päättää kunnan varautumissuunnittelun ja poikkeusolojen johtoryhmän kokoonpanosta. Johtoryhmä on kuvattu **liitteessä 5**. Johtoryhmän kokoonpano pohjautuu normaaliolojen johtoryhmään laajennettuna joidenkin toimintojen asiantuntijoilla.

Johtoryhmä vastaa viime vaiheessa tehtäväkohtaisten valmiussuunnitelmien yhteensovittamisesta.

Suunnitteluprosessi ja suunnitelmien ajantasaisuus

Tehtäväkohtaiset valmiussuunnitelmat on pidettävä ajan tasalla. Ajantasaisuus varmistetaan vuosittain tehtävällä suunnitelmien tarkistuksella ja päivittämisellä.

Kunnan poikkeusolojen johtoryhmä kokoontuu normaalioloissa 1–2 kertaa vuodessa ja toteaa valmiussuunnittelun tilanteen sekä tekee tarvittavat päätökset päivitysten osalta.

Valmiussuunnitelmien tehtäväalueet

Kunnan valmiussuunnitelma jakautuu yleiseen osaan ja toimialojen sekä liikelaitosten suunnitelmiin.

Yleinen osa

Yleisessä osassa kuvataan uhkatilanteiden vaikutukset kunnan toimintaan ja kuntalaisten elämään. Tässä osassa selvitetään, miten hallinto ja johtaminen järjestetään uhkatilanteissa. yleinen osa laaditaan kunnanjohtajan johdolla ja osastopäälliköt osallistuvat sen laatimiseen.

Toimialojen suunnitelmat

Toimialojen suunnitelmissa kuvataan yksityiskohtaisesti tärkeimpien uhkatilanteiden vaikutukset sekä toimialan varsinaisiin tehtäviin että lisätehtäviin normaaliolojen poikkeustilanteissa (mm. pelastustoiminnan tukeminen). Suunnitelma laaditaan osastopäällikön johdolla, toimialan keskeisten henkilöiden osallistuessa sen laatimiseen. Suunnitelma käsitellään ao. valiokunnassa ja sen hyväksyy kunnanhallitus.

Keskushallinnon valmiussuunnitelma

Kunnan johdon on huolehdittava kunnan asukkaiden sekä kuntaan mahdollisesti siirrettävän väestön elinmahdollisuuksista ja toimeentulosta myös uhkatilanteissa ja poikkeusoloissa. Kunnan johdon on ohjattava ja jaettava käytössä olevia voimavaroja vallitsevan tilanteen ja tarpeiden mukaisesti.

Keskushallinnon valmiussuunnitelmaan kuuluu kunnan johdon lisäksi kunnan yleishallinto, taloushallinto, henkilöstöhallinto, it-palvelut sekä kunnan tiedotus- ja viestintätoiminta.

Kriisiviestintä on kuvattu valmiussuunnitelman yleisen osan **liitteessä 6**.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitelmat

Lähes kaikki erityistilanteet ja poikkeusolot vaikuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaan.

- Sosiaalitoimi

Sosiaalitoimen varautuminen perustuu sosiaali- ja terveystieteiden antamaan valmiusohjeeseen. Sosiaalitoimen on varauduttava järjestämään tilapäismajoitus, ruokahuolto, vaatetus, psykososiaalinen tuki ja muu väliaikainen huolto sekä kuntalaisille että paikkakunnalle tilapäisesti oleskeleville henkilöille.

- Terveystieteidenhuolto

Terveystieteidenhuollon valmiussuunnitelma kattaa sekä normaaliajan erityistilanteet että poikkeusolot.

- terveyskeskuksen tehtävät eri valmiustiloissa
- terveystieteidenhuoltoon kohdentuvat uhat ja riskit
- valmiuden kohottamiseen aiheuttamat toimenpiteet
- toimintaedellytysten turvaamiseksi tarvittavat toimenpiteet

- Ympäristöterveydenhuolto

Porvoon kaupunki vastaa ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnittelusta.

Ympäristöterveydenhuolto palvelee Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Pornaisten, Porvoon ja Sipoon asukkaita. Porvoon kaupungin terveystieteidenhuollon alainen terveystietosuojelujaosto toimii edellä mainittujen kuntien yhteisenä terveystietosuojeluviranomaisena.

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on valvoa ja poistaa terveyshaittoja elinympäristössä sekä tiedottaa toiminta-alueensa asukkaille siitä, miten elinympäristön terveyshaitoilta voi suojautua. Ympäristöterveydenhuollolla on myös eläinten hyvinvointiin liittyviä tehtäviä.

Teknisen toimen valmiussuunnitelma

Teknisen toimen valmiussuunnitelma sisältää seuraavat toiminta-alueet: vesihuolto, kuntatekniikka, toimitilat, energiahuolto ja jätehuolto.

- Kuntatekniikka
  - teiden ja katujen kunnossapidon tarve ja tason laskemismahdollisuudet
  - kunnan kunnossapidettävät pääväylät
  - liikenneyhteyksien varmentaminen vauriotapauksissa ja vaurioiden korjaaminen
  - polttoaineen saannin turvaaminen
  - koneiden ja kuljetusvälineiden huollon ja korjaustoiminnan järjestäminen
  - kunnan toiminnan kannalta tärkeät palveluja toimittavat yhtiöt ja yhteisöt.
- Toimitilat
  - rakennusten huolto- ja korjaustoiminta vauriotapauksissa
  - poikkeusoloissa käytössä olevien toimitilojen toimivuuden varmistaminen
  - varavoimakoneen kytkemisen mahdollistaminen tärkeimpiin rakennuksiin
- Energiahuolto
  - siirrettävän varavoimakoneen tai -koneiden hankinta

Energiahuollosta ja energiahuollon valmiussuunnittelusta vastaa Sipoon Energia Oy / Keravan Energia Oy.

- Jätehuolto
  - hoidetaan yhteistyössä Itä- ja Länsi-Uudenmaan kuntien omistaman Rosk´n Roll Oy:n kanssa.

Sipoon Veden varautumissuunnitelma

- erityistilanteiden vaikutukset kunnan veden tarpeeseen ja jätevesihuoltoon
- vesilähteiden saastumisen ehkäisy
  - veden saannin turvaaminen (pintavesi, pohjavesi, naapurikuntien jakeluverkot)
  - sammutusveden saanti
  - jakelujärjestelmän turvaaminen (veden säännöstely, verkoston osien sulkemista ja eristämismahdollisuudet, veden kuljetuksen järjestäminen)
  - varavoiman tarve ja sen saannin turvaaminen
  - puhdistamojen toiminnan varmentaminen
  - kemikaalien varastointi, saannin turvaaminen tai niiden korvaaminen
  - varautuminen viemäriverkoston vaurioihin ja viemäritulvien torjuntaan sekä tilapäispumppaamojen tarve
  - Yhteistyö Keski-Uudenmaan Veden ja HSY-Veden kanssa.

Sivistystoimen valmiussuunnitelma

Sivistystoimen valmiussuunnitelmassa selvitetään

- opetustoiminnan jatkuvuuden turvaaminen
- koulutilojen, kaluston, opettajien ja muun henkilökunnan käyttö sekä varaukset
- vaihtoehtoisten opetustilojen ja tilapäisten opettajien käyttömahdollisuudet
- oppilaskuljetusten järjestelyt
- väestönsiirtojen vaikutukset toimialan järjestelyihin
- päivähoiton jatkuvuus poikkeusoloissa
- kulttuuri- nuoriso- ja liikuntapalveluiden jatkuvuus poikkeusoloissa

Valmiussuunnittelun resurssit ja kustannukset

Koska valmiussuunnittelu on osa kunnan riskienhallintaa ja normaaliolojen tehtäviä, valmiussuunnittelun tarpeisiin vastataan lähtökohtaisesti kunnan tavanomaisilla henkilöstöresursseilla. Valmiussuunnitteluun liittyvät investointitarpeet ja käyttötalouden määrärahatarpeet puolestaan ratkaistaan tavanomaisen taloussuunnitteluun ja talousarvioon liittyvän päätöksenteon yhteydessä.

Kukin osasto vastaa siten siitä, että se ottaa talousarviossaan huomioon valmiussuunnittelun yhteydessä esille nousseet resurssitarpeet.

Valmiussuunnitelmien säilyttäminen ja käytettävyys

Ajantasaiset valmiussuunnitelmat säilytetään ja pidetään sähköisessä muodossa nähtävillä Poikkeusolojen johtoryhmän Teams-kanavalla. Lisäksi valmiussuunnitelman yleinen osa on nähtävillä kunnan intranetissa/Ohjeet/Kriisit ja valmiussuunnitelmat -kohdassa. Lisäksi paperiversiot kaikista ajantasaisista valmiussuunnitelmista säilytetään Kuntalan asiakaspalvelussa.

Osastopäälliköt vastaavat siitä, että päivitettyt ja ajantasaiset valmiussuunnitelmat ovat aina käytettävissä ja että niistä on toimitettu jäljennökset Kuntalan asiakaspalveluun ja niistä on ajantasaiset tiedot Poikkeusolojen johtoryhmän Teamsissa.

Varautumiskoulutus ja harjoitukset

Keskeinen osa varautumista, valmiussuunnittelua ja valmiuden ylläpitoa ovat henkilöstön koulutus ja harjoitukset.

Harjoituksia järjestetään säännöllisesti joko omatoimisesti, yhteistoimintatahojen kanssa sekä osallistumalla aluehallintoviraston ja Pelastusopiston järjestämiin laajempiin valmiusharjoituksiin.

Kunnan poikkeusolojen johtoryhmä päättää vuosittain harjoituksiin ja koulutuksiin osallistumisesta koko organisaation tasolla. Kukin osasto vastaa puolestaan siitä, että sen tehtäväalueella järjestetään tai osasto osallistuu muiden tahojen järjestämään ko. tehtäväalueen koulutukseen.

Varautumisvelvoitteiden huomioiminen sopimusperusteisessa palvelutuotannossa

Kunta vastaa lähtökohtaisesti varautumisesta myös ulkoistettujen palvelujen osalta.

Ulkoistettuja palveluja koskevilla sopimuksilla harkitaan tapauskohtaisesti, miten varautumisvelvoitteet otetaan sopimuksessa huomioon. Erityisesti tilanteissa, joissa varautumisen kustannukset ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta vaikuttaisivat merkittävästi palvelusta maksettavaan korvaukseen, on perusteltua varautua siihen, että kyseinen palvelu järjestetään poikkeustilanteissa ulkoistussopimuksesta huolimatta kunnan omana toimintana.

Kuntayhtymien ja muiden viranomaistahojen kanssa tehdyissä palvelusopimuksissa lähtökohtana on, että palvelut järjestetään sopimuksen mukaisesti myös poikkeusoloissa.

Yhteistoiminta varautumisessa kunnan ulkoisten tahojen kanssa, suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittaminen

Poikkeusolojen hallinta edellyttää toimivaa yhteistyötä ulkoisten tahojen kanssa. Tämä on varmistettu niin, että varautumiseen liittyvä yhteistoiminta kunnan ulkoisten tahojen kanssa kuvataan tehtäväkohtaisissa valmiussuunnitelmissa.

Häiriötilanteen hallinnan tavoitteet ja keskeiset tehtävät

Häiriötilanteen hallinnan keskeiset tavoitteet ja tehtävät ovat seuraavat:

- kunnan asukkaiden ja siellä oleskelevien turvallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen.
- häiriötilanteen seurausten minimointi.
- kunnan johtamis- ja toimintakyvyn ylläpitäminen
- kunnan toimintojen ja yhteistyötahojen toiminnan yhteensovittaminen
- kunnan tuottamien elintärkeiden toimintojen ja palvelujen tuottamisen edellytysten varmistaminen ja siihen liittyvä päätöksenteko.
- pelastustoimen ja muiden viranomaisten tukeminen
- tilannekuvan muodostaminen
- yhteydenpito ja tiedonvälittäminen muille viranomaisille ja yhteistyötahoille
- tilanteen edellyttämän viestinnän organisoiminen henkilöstölle, kuntalaisille ja muille osallisille
- ohjeiden antaminen väestölle

Kunnan johdon ja avainhenkilöstön hälyttämisen- ja informointijärjestelyt sekä tilanteen johtamisen käynnistäminen

Valmiussuunnittelun ja poikkeusolojen johtoryhmä saa viranomaishälytyksen pelastusviranomaisten tekstiviestihälytysjärjestelmän kautta. Kunnanjohtaja lähettää koko johtoryhmälle toimintaohjeet ensisijaisesti Teams-viestillä, ja johtoryhmän jäsenet kuittaavat viestin vastaanotetuksi. Mikäli verkko ei toimi, toimintaohjeet lähetetään ryhmätekstiviestinä.

Niiden tilanteiden osalta, joissa tieto tulee muualta, ensimmäisenä tiedon saanut henkilö antaa tilanneilmoituksen välittömästi puhelimitse kunnanjohtajalle. Mikäli kunnanjohtajaa ei tavoiteta, hänen sijaisenaan toimii talousjohtaja.

Kunnanjohtaja päättää, kutsutaanko koko johtoryhmä koolle vai hoidetaanko asiaa pienemmässä ryhmässä. Toimintaohjeet eri toimijoille lähetetään kriisiviestintäsuunnitelman hälytyskaavion mukaisesti. Sisäinen viestintä hoidetaan ensin. Osastopäälliköt vastaavat oman henkilöstönsä sisäisestä tiedottamisesta osaston suunnitelman mukaisesti.

Luottamushenkilöille annetaan tilannekatsaus kerran vuorokaudessa.

Välineet

Teams-kanava
Tekstiviestiryhmä
Puhelin

Mikäli yllä mainitut eivät toimi:

VIRVE (kunnanjohtaja, talousjohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja, sosiaalityön johtaja, johtava lääkäri ja tiedottaja)
Lähetteryhmä
Henkilökohtainen käynti

Toimitilat

Johtoryhmä kokoontuu Teamsin välityksellä tai Kuntalan Focus-neuvottelutilassa. Kunnalla on käytössä myös johtokeskus, johon siirtymisestä ratkaisun tekee pelastusviranomaisen ja/tai kunnanjohtaja.

Yhteystietojen ajantasaisuus ja päivitys

Poikkeusolojen johtoryhmän jäsenet luovat omaan matkapuhelimeensa oman vastualueensa yhteystietoryhmän ja huolehtivat tietojen päivittämisestä itse.

Sijaisuudet

Kaikille avainhenkilöille on määrätty sijaiset.

Luottamushenkilöelinten informointi

Luottamushenkilöelinten edustajien, esimerkiksi kunnanvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajiston informoidaan häiriötilanteesta. Joissakin tilanteissa häiriötilanteen hallinta saattaa edellyttää suuriakin taloudellisia resursseja, joista keskeisten luottamushenkilöiden on syytä tietää jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Kunnanjohtaja informoi puheenjohtajia. Hallintopäällikkö vastaa informoinnista muille luottamushenkilöille.

Johtaminen ja tilannetietoisuus

Tilannekuvan muodostamisella tarkoitetaan toimintaa, jossa muodostetaan kokonaiskuvaa nopeasti muuttuvasta ympäristöstä esim. onnettomuus- tai muissa häiriötilanteissa. Tilannekuvan kokoamisella luodaan edellytyksiä päätöksenteolle ja johtamiselle.

Tilannekuvaa välitetään tehtäväalueelta toiselle ja muille viranomaisille.

Tilannekuva muodostetaan seuraavassa prosessissa:

- tiedon kerääminen
- informaation kokoaminen
- informaation analysointi
- informaation oikea-aikainen ja tehokas jakaminen.

Tilannekuvan muodostamisessa keskeiset tekijät ja kysymykset:

- mitä on tapahtunut
- ketkä ovat aktiivisia toimijoita tilanteessa
- mistä häiriötilanne johtuu
- mitkä ovat tilanteen vaikutukset yhteisölle yleisesti
- mitkä ovat häiriötilanteen vaikutukset omalle toiminnalle lyhyellä ja pitkällä aikavälillä
- tilanteen kehittymisen vaihtoehdot
- mitä toimenpiteitä tilanteen hallitsemiseksi on perusteltua toteuttaa

- mitä muut toimijat tekevät
- ovat omat resurssit riittävät
- mitä muita resursseja on käytettävissä ja miten niitä saadaan käyttöön
- resurssien jakaminen ja priorisointi
- keneltä tarvitsemme tietoa
- ketkä tarvitsevat tietoa meiltä.

Tilannekuvan muodostamisessa on erotettava

- tilannekuvan omalle organisaatiolle
- muille organisaatioille välitettävä tilannekuva

Kriisiviestintä

Kriisiviestinnän periaatteet ja viestinnän käytännön toteutus on kuvattu kriisiviestintäohjeessa.